

SLOVENSKI UČITELJ.

Glasilov
krščansko mislečih

učiteljev
in vzgojiteljev.

VERI, VZGOJI, PODOBU.

III. Letnik

V Ljubljani 1. novembra 1902.

Št. 21.

Hraber bojevnik.

„Učiteljski Tovariš“ je vedno rad nastopal kot patentiran zagovornik učiteljskih pravic. V vsaki številki zadnjih let je kar mrgolelo lepih fraz o „svobodni šoli“, neodvisnosti učiteljstva, in poln ognja je bil kadar se je govorilo o „suženjstvu“, v katero hočejo učiteljstvo ukleniti ali kadar je prosvedoval zoper preganjanje, šikane in krivice, ki jih morajo učitelji pretrpeti.

Mi tem blestečim publicam nikdar nismo pripisovali posebne važnosti. Prevečkrat se je že pokazalo, kako se vse to navidezno junaštvo ob prvi poskušnji razblini v prazen nič. In vedeli smo tudi, da „Tovariševo“ besedičenje ne izvira iz kakega prepričanja, temuč le iz prav navadnega „štreberstva“.

„Dalekovidni politiki“ so mahali z vso silo po „klerikalcih“, dobro vedoč, da se teh za sedaj ni bati, da pa tako ravnanje ugaja nekaterim merodajnim krogom, ki imajo oddajati razne službe. Toda učiteljstvu pač ne preti nevarnost od „klerikalizma“, ker zdaj ni na dnevnem redu niti obnovev konkordatne šole, niti nameščenje duhovnikov za šolske nadzor-nike. A druge sile pritiskajo na šolstvo in učiteljstvo. To je birokracija, ki obsiplje učitelje z raznimi ukazi in predpisi in mu hoče vzeti zadnjo trohico samostojnosti, to je protekcija, ki ne ravna pri oddaji služb po zasluženju in pravici temuč samovoljno in krivično gospodari. Zoper ta zla se je treba boriti!

„Tovarišu“, ki ima sicer vedno polna usta učiteljske svobode, pa je pogum kar naenkrat upadel, da, postal je celo zagovornik tega krivičnega zistema. A našel je tudi odpor.

Med ljubljanskim učiteljstvom je že dalje časa vrelo zaradi liberalnega gospodarstva v šolskih stvareh. „Naprednjaki“, ki vedno govoré o povzdigi šolstva, so začetkom letošnjega šolskega leta naenkrat ukazali zapreti nekaj paralelk, navzlic temu, da je število učencev v posameznih razredih naraslo. Nekaj suplentov in pomožnih učiteljev je bilo vsled tega postavljenih na cesto. Na dekliski osemrazrednici so nastavili dva učitelja, čeprav je tamkaj dovolj starejših, izkušenih učiteljic, ki imajo izpite za osemrazredno ljudsko šolo. Za vodja na I. mestni šoli pa so poklicali urednika „Učit. Tovariša“, kakor da nikdo izmed učiteljev na tej šoli ni sposoben začasno voditi te posle.

Uredniki „Učit. Tovariša“ so dobro vedeli, kolika nezadovoljnost vlada med učiteljstvom, a so lepo molčali. Njim se je dobro godilo, kako drugim, to jim je deveta briga. V predzadnji številki pa je začel „Tovariš“ to gospodarstvo celo zagovarjati. A nastopil je celo v vrstah „naprednih učiteljev“ mož, ki je „Tovarišu“ v brk povedal, koliko je vredna njegova unema za učiteljske pravice. Članka „Nekaj luči“ v 243. in 248. številki Slovenca prav dobro osvetljujeja ljubljanske šolske razmere in „Tovariševo“ klečeplastvo. Kakor smo izvedeli, sta našla med ljubljanskim učiteljstvom gorak odmev. Mi ju sicer tu ne bomo ponatisnili, ker ne delamo radi tako, kakor dela „Tovariš“ z „Narodovimi“ članki in podlistki. A vendar hočemo tu navesti nekaj odstavkov, ki so naperjeni proti vladajočemu birokratizmu, ker so splošnega pomena in je člankar z njimi izrazil mišljenje in čustva velike večine kranjskega učiteljstva.

„Menda se nikjer ne deluje v zadnjem času toliko za moderno šolo“, piše napredni učitelj, „kakor ravno na Kranjskem. Kar se je desetletja zamudilo, hočejo nadomestiti v par letih. Pritiska se na vse mogoče načine, različni ukazi kar dežujejo na ubogo učiteljstvo. Krajšajo se počitnice, vpečujejo se dnevnik, hospitacije in — plave pole. Učiteljstvo maje z glavo in se uči na stara leta — najnovejših formalnih stopenj. Mesto da bi čulo kaj o izboljšanju svojega gmotnega stanja, sliši vedno o novih paragrafi in ukazih, ki ga če dalje bolj uklepajo, da mu že pojema sapa. Ne vemo, koga bi bolj občudovali, ali tiste merodajne kroge, ki pritiskajo vijak za vijakom, ali učiteljstvo, ki toliko trpi pod terorizmom. Pač se slišijo tožbe in godrnjanje povsod v obilici, ali le tedaj, če ni nikogar nepoklicanega zraven. Kajti vsakemu je draga eksistenca, če že ne njegova, pa družine njegove. Saj je Flachsmannov in štreberjev zlasti v zadnjem času več kakor preveč. In pri teh je vse mogoče, kakor je znano.

Da se ne bode mislilo, da smo mi proti izboljšanju sedanje šole, naj tu povemo, da smo učitelji prvi, ki smo pripravljeni žrtvovati zadnje moči povzdigi šole. Saj vemo predobro, da je odvisna od boljše šole boljša bodočnost naroda in ž njo v prvi vrsti tudi naša bodočnost, in mi ljubimo šolo, saj je ona naše vse, zakaj bi ji ne žrtvovali zadnjih svojih moči? Saj so že itak vse posvečene njej. Da, mi ljubimo šolo, to lahko

trdimo, ker to tudi v dejanju kažemo. Dvomimo pa, da bi nekim krogom ležala šola tako pri srcu, kakor nam. Morda. Morda je pa tudi nekaj drugega vzrok njihovi vnetosti . . .

Pri vsem tem bi mi želeli samo nečesa. Naj se postopa nekoliko opreznije in naj se računa tudi z razmerami, v katerih živimo! Opreznost zahteva že stvar sama, ker je prevelikega pomena. Kajti če je kdo poučeval že dvajset, morda trideset, ali še več let uspešno, je nemogoče od njega zahtevati, da bi kar čez noč postal najmodernejši učitelj, ki se razume na vse najnovejše pedagoge. „Ne storite iz učiteljev hlapcev, da ne bodo vzgojili hlapcev!“ pravi Kremenjak. Ne vzemite učiteljstvu še tistega veselja do šole, ki si ga je morda ohranilo kljub žalostnim razmeram. Kajti če mu to vzamete, potem ste mu vzeli vse . . . Kaj vam pomaga, če gre učitelj tudi z dnevniki oborožen v šolo, če pa nese seboj sovraštvo v srcu do nje?

Stori se, kar se mora storiti, a kako se to stori, je drugo vprašanje. Tu potem ne pomagajo nobeni ukazi, nobeno nadzorovanje do boljših uspehov.“

Dobro je člankar označil tudi „Tovariša“ pišoč:

„Učit. Tovarišu“ je vse to dobro znano in molči, kakor grob o tem in kadi naprej dišeče kadilo, katero pa nam ne diši tako, kakor tistim, katerim je namenjeno. To je sicer dobro in tudi koristno morda tistim ljudem, „ki daleč vidijo“, a učiteljstvu ne. — On molči in nadalje priobčuje notice in podlistke iz „Slov. Naroda“. Včasih pade tudi tu in tam kaka fraza, a drugega ne. Govori se lahko, da ste pripravljeni žrtvovati tudi kako eksistenco; a storiti to, je drugo. Sploh je pa že zadnji čas, da bi se nehali pitati s frazami. Fraza je sicer dobra in tudi nam pomaga, a samo za trenutek, kajti takoj ji je bridka resnica za petami. In če hočete biti odkriti, morate priznati, da se je pri nas premlelo mnogo, mnogo fraz. Vedno se govori o zavesti, o ponosu, o naprednosti, žrtvovanju, o visokem poklicu, o pionirjih itd. Vedno se prirejajo zborovanja, — a povsod samo fraza in ničesar drugega! Saj vidite, da so razmere vedno hujše kljub temu za nas. Zakaj bi se ne pričelo enkrat z resnim delom? Kaj vam pomaga, če hodite na zborovanja in izlete — če tudi v Benetke — ko pa pridete domov, je še večja mizerija, kakor preje! —

In naš „dični“ stanovski list „Učit. Tovariš“ molči o vseh žalostnih razmerah in gre nadalje svojo pot, na katero je krenil pred nekaj leti. Zato pa ni čuda, če zgublja naročnike še celo med učitelji. Poglejte druge učiteljske liste po drugih deželah, kako ti energično nastopajo in se boré za pravice učiteljev! In po tistih deželah se učit. listi upoštevajo in učiteljstvo ima ondi ugled. Kako je pa pri nas? Roko na srce in odgovorite! Kdo se briga pri nas za „Učit. Tovariša“ razen kolegi — starejši — po deželi? Pa še teh se število vedno bolj krči, česar je list sam kriv, vsled svojega čudnega postopanja. — O našem — pravem ugledu se še govoriti ne more, zlasti na Kranjskem ne.“

Tej vrlo dobro pogojeni karakteristiki nimamo ničesar pridejati. Verjetna pa je tembolj, ker jo je napravil „napreden“ učitelj o svojem stanovskem glasilu. Naj bi se luč pravega izpoznanja še bolj razširila med učiteljstvom!

Slava vrlemu učitelju!

(Pri cerkveni svečanosti ob slovesni petdesetletnici gospoda nadučitelja Josipa Čížek-a na Pilštanju dné 1. septembra 1902 govoril *prof. dr. Ant. Medved.*)

(Konec.)

IV. Toda le-ta slovesnost ima svoj pomen tudi za sveto katoliško cerkev. Ona namreč vidi, da danes tako lep dan obhaja eden izmed tistih njenih sinov, ki so ji popolnoma, odkrito-srčno vdani; tak njen sin, ki je svoje krščanske dolžnosti vsikdar z gorečo vnemo izpolnjeval ter je vselej z lepim vzgledom prave in nekaljene pobožnosti svoje rojake vspodbujal. A kdor sveto cerkev ljubi, njega ljubi tudi ona neizmerno; ž njim deli vedno rada usodo žalostnih in veselih dni. Takim vrlim sinovom odpre celó svoje hiše božje v proslavo, jih krasno ovenča, zapové svojim milim zvonovom, da naj glasno zapojejo njim na čast, da bo odmevalo čez hrib in plan. V takih slučajih upošteva katoliška cerkev besede sv. Pavla apostola, ki nas opominjajo, da „se moramo veseliti ž njimi, ki se veselijo, ter žalovati ž njimi, ki žalujejo“.¹⁾

A sv. cerkev ima še drug povod, da se danes udeleži slovesne petdesetletnice gospoda nadučitelja Čížek-a: veže jo na to globoka hvaležnost. Kdor cerkvi kaj dobrega stori, njemu je cerkev zato vedno hvaležna; tega ne pozabi nikdar; skuša mu vsako uslugo kakorkoli povrniti. A Vi, gospod slavljeneč, Vi ste sveti cerkvi zeló veliko dobroto storili; njej na oltar ste položili jako dragoceno žrtev, sveta cerkev jo je silno veselo sprejela. Tri ljube sinove Vam je dobrotljivi Bog dal, in — hvala Vam tisočera! — vse tri ste Gospodu v službo izročili. Svetovali ste jim, naj očeta in mater, naj prijazni dom in veselje svetá zapustijo in naj gredó delat v vinograd Gospodov. Dandanes, ko je marljivih delavcev v vinogradu Gospodovem tako potrebno, ko pomanjkuje apostolskih sotrudnikov, je ta vaš plemeniti čin tem večje veljave. Tega Vam katoliška cerkev ne bo nikdar pozabila! Prvi vaš sin je velečastiti duhovni svetovalec, župnik in dekan v Jarenini; drugi, doktor bogoslovja in modroslovja, je vstopil v družbo gospodov lazaristov, a je, žali Bog! že pred šestimi leti v Gradcu umrl, in tretji je sedaj meščanski veroučitelj v Mariboru. Dva sinova sta Vas danes kot duhovnika spremila pred oltar božji; take časti nima nobeden oče v naši prelepi lavantinski škofiji. Tega se ponosno smete veseliti Vi, tega se raduje cela škofija, to je ljubo Bogu samemu! Zato obhaja z Vami petdesetletnico sveta cerkev, Vam iskreno častita ter Vam želi vse dobro za nadaljno bodočnost. Naš prevzvišeni nadpastir, premilostivi gospod knez in škof dr. Mihael Napotnik Vam kot višji zastopnik cerkvene oblasti osebno častita; jaz si dovoljujem čast, to iskreno častitko cerkvene oblasti tukaj javno prečitati; glasi se doslovno:

¹⁾ Rom. 12, 15.

Štev 2825.

Mnogočislanu gospodu

JOŽEFU ČIŽEK,

nadučitelju

na Pilštanju.

Kakor je kn. šk. župnijski urad na Pilštanju semkaj naznanil s dopisom od dne 18. avgusta 1902, šte. 153, obhajate Vi, mnogočislani gospod nadučitelj, dne 1. septembra 1902, na praznik najčistejšega Srca Marijinega, slati jubilej, ali petdesetletnico svojega učiteljstva in stopite s tem dnevom v zasluženi stalni pokoj.

Službovali ste na Pilštanju lepo vrsto 41 let kot šolski vodja in nadučitelj, ob enem pa ste tudi opravljali ves ta čas službo organista, to pa s toliko vnemo in pobožnostjo, da je Vaše krasno in ganljivo petje v cerkvi vsikdar častilo Boga ter povzdigovalo srca vernih v nebeške višine.

Da Vam je, velečenjeni gospod, versko-nravna vzgoja otrok bila vedno najbolj pri srcu, so kazala očitno Vaša djana v teku življenja. Tako ste vodili vsak dan ljubo Vam šolsko mladino opoldne v cerkev k skupni molitvi, gotovo zato, da ste z njo počastili Jezusa, božjega prijatelja otrok, v presvetem rešnjem Telesu, da ste z njo veselo pozdravljali Marijo prečisto dev., nebeško Mater otrok; tako ste molili s svojimi učenci in učenkami pri cerkvenih obhodih in pri sv. mašah s izgledno pobožnostjo sveti rožni venec, proseč Marijo, da bi varovala otrokom ljubo nedolžnost in da bi jih okrasila v nebesih s venčkom večne slave. Z eno besedo: bili ste vsikdar učitelj po srcu božjem in katehetom vselej najboljša podpora, najzvestejša pomoč.

Da ste bili, spoštovani gospod, sares izvrsten vzgojitelj Vam izročene mladine, ste pokazali pa najlepše s tem, da ste isredili vse tri svoje sinove izgledno krščansko in jih veselo darovali kot duhovnike sveti cerkvi v službo. Eden izmed njih se še, kakor upamo, veseli v nebesih, druga dva pa delujeta pridno v prelepi lavantinski škofiji.

Ni čudo torej, da je mili Oče nebeški smiraj čuval nad Vami, da Vas je ohranil krepkega in zdravega, da je svesto spremljal Vaše trude, skrbi in solze s nebeško svojo milostjo in da Vam je dal gledati s zadovoljnostjo in s srčno radostjo sladki sad Vaših del: da Vas ljubijo iz srca mili otroci in draga šolska mladina, da Vas hvaležno časti in proslavlja Pilštanjka župnija, kateri ste bili za dušnimi pastirji najboljši prijatelj in oče, da Vas čislajo vsi duhovniki, ki Vas poznajo, da Vas visoko spoštujejo Vaši sopomočniki v učiteljski službi.

*Zato pa je tudi kn. šk. lavantinskemu ordinarijatu zelo prijetna prilika, ki se mu sedaj ponuja, da Vam, mnogočislani gospod nadučitelj, povodom Vašega slatega jubileja prav iz srca častita, da Vam očitno izreče spodobno zahvalo, ker ste toliko let tako marljivo in vestno vsgojevali otroke ter ne-
vtrudno opravljali službo orglarja, da se Vam primerno zahvali za vsigled, katerega ste dajali svojim sožupljanom na Pilštanju po svojem bogoljubnem življenju in da Vam iskreno želi, da se še prav dolgo veselite svojega zaslužnega pokoja.*
„Tisti, ki mnogotere k pravičnosti odgojujejo, se bodo kakor zvezde svetili na vse veke!“ (Dan. 12, 3)

Kn. šk. lavantinski ordinarijat v Mariboru, na praznik sv. Jožefa Kalasancija, dne 27. avgusta 1902.

L. s.

*† Dr. Mih. Napotnik, m p.
knez in škof.*

Tako Vam, gospod nadučitelj! častita k Vaši petdesetletnici visok cerkveni dostojanstvenik. Storil je, kar mu je velevalo plemenito spoznanje in priznanje nevenljivih zaslug vrlega učitelja, ki je posvetil svoje plodonosno življenje vsestranskemu blagru izročene mu mladine, vspodbuji vseh, ki so prišli ž njim v dotiko, in v obilni meri časti svete kato-
liške cerkve.

Le-tej laskavi častitki se pridružujemo mi vsi, ki smo tu okoli Vas zbrani: Vaši ljubi otroci in vsi drugi sorodniki, vaši stanovski tovariši, cela pilštanska župnija in vsi odkritosrčni prijatelji. Zahvaljujemo vsegamogočnega Boga, da Vam je dal ućakati tako lepo in redko svećanost; a ponižno ga obenem prosimo, da bi Vas zdrave ohranil in blagoslavljal do skrajne meje ćloveškega življenja! Naj mila nebesa na Vas bogato rosijo vse milosti, katerih si srćno želite! Naj Vas obseva ob večeru Vašega zemeljskega potovanja oživljajoće solnce božje radodarnosti, dokler napoći po brezizjemni ćloveški osodi tiha noć zaželjenega poćitka, po isti pa Vam zasije zlata zora srećne većnosti! . . .

Zlati jubilej doseći je znak posebne ljubezni božje. Le malokdo je toliko srećen, da ga doćaka.

Radi tega se danes pri tej slovesnosti spominjam besed kraljevega pevca-psalmista Davida: „Blagor vsem, ki se Boga bojijo, ki ho-
dijo po njegovih potih!“¹⁾ Vi ćtute, gospod nadučitelj! pomen tega odloćnega izreka. Da, res! „Glej, tako je blagoslovljen ćlovek, ki se Boga boji!“²⁾

Nadejamo se vsi ter smo preprićani, da Vam bo Bog tudi v bodoćnosti, v ćasu in većnosti, ostal milostljiv. Tako preprićanje vzbuja v naših srcih, — to Vam bodi v sladko tolažbo povedano, gospod slavljeneć! — obljuba

¹⁾ Psalm. 127, 1.

²⁾ l. c. 127, 4.

Kristusa samega, našega Odrešenika, ki pravi: „Kdor bo meni služil, tega bo počastil moj Oče, ki je v nebesih...“¹⁾ In Bog je resničen! . . .

A pogled tje onostran groba, tje v večni Jeruzalem, tje v šotore, kjer bo naše življenje trajalo brez konca na vekov veke? — Mož, ki ima mirno vest in osrčujočo zavest, da je vse svoje žive dni hodil po potih Gospodovih ter je pred vsem svetom neustrašeno spoznaval in častil svojega Boga, on gleda tjakaj oduševljen, brez trepetu, brez strahu, zamaknjem v rajsko veselje. Saj mu daje neomahljivo poročstvo neizmerne sreče v prihodnosti Izveličar sam, ko pravi: „Ako kdo meni služi, naj le hodi za menoj, in kjer sem jaz, tam bo tudi služabnik moj!“²⁾

Gospod nadučitelj! Iskrena želja, da se le-te besede nad Vami gotovo uresničijo, je krona naše častitke do Vas in naših prošenj, ki kipé pred prestol Božji za Vas; uresničenje samo bo pa dražestna krona Vašega delovanja in Vašega življenja! Amen.

Na grobéh.

Metodiška obravnava 41. berilne vaje v Tretjem berilu str. 35.

A. Pripravljalna stopinja.

Kateri praznik bomo obhajali v... (se imenuje dan)? (God vseh svetnikov.) Kaj bomo pa obhajali naslednji dan? (Spomin vernih duš.) Kje bode ta dva dneva najbolj živahno? (Na pokopališču.) Kaj bomo delali tam? (Kinčali bomo grobe, prižigali luči in molili bomo za rajne.) Mnogi bodo tudi žalovali in jokali ob grobeh, ker se bodo spominjali, da tu počiva truplo skrbnega očeta, ljubljene matere, dragega brata ali sestre itd.

Ali so pa nesrečni tisti, ki počivajo v grobeh? Ne, niso nesrečni, temveč srečni so, ako so umrli v milosti božji. Oni sedaj počivajo po trudapolnem delu na tem svetu; njih ne teži več, kar nas še tu teži in muči; pa tudi večje veselje uživajo, kakor pa mi zemljani.

Ali je torej pametno, da preveč žalujemo za onimi, ki so že zaspali v milosti božji? Nepotrebno je žalovanje, čeprav umljivo. Imenovati jih moramo srečne, blagrovati jih moramo. In blagruje jih tudi vsakdo, kdor premisli, koliko srečo uživajo oni, ki so že zapustili ta svet, in se preselili v svojo nebeško domovino.

Tudi pesnik Fr. Cegnar je bil prepričan, da mrtvi, ki so v milosti božji umrli, niso nesrečni, temveč zelo srečni.

¹⁾ Johan. 12, 26.

²⁾ ibid.

B. Empiriška stopinja.

Poslušajte, kaj pravi pesnik o onih, ki so v milosti božji umrli.
Učitelj deklamuje, oziroma čita pesem.

C. Logiška stopinja.

a) Premotrivanje vsebine.

Čitaj naslov pesmi!

N a g r o b é h. = Naslov nam že pové, da nam pesem podaja misli, ki se
vzbujajo, kedar smo na pokopališču. Kako bi se še lahko glasil naslov?
(Na pokopališču.)

Čitaj prvo kitico!

B l a g o r m u = srečen je.

S e s p o č i j e. = Kdo se spočije? (Kdor umrje.) Ali se mora še truditi, kdor
umrje? Gotovo ste že slišali, da je kdo rekel: „Šel je k večnemu
počitku.“

V č r n i p r s t i = v zemlji na pokopališču.

V B o g u s p i = umrl je v milosti božji. Smrt se primerja spanju, iz ka-
tere se bomo vsi zopet prebudili. Kdaj? Jezus sam je imenoval smrt
spanje, ko je stal pri mrtvaškem odru Jajrove hčere. „Deklica ni
mrtva, ampak le spi.“

L e p š e s o l n c e n j e m u s i j e. = Katero solnce ima pesnik v mislih?
(Bog je ono večno lepo solnce.)

L e p š a z a r j a r u m e n i. = Katera je ta zarja? (Neskončna lepota nebes.)
Kaj pravi sv. pismo o nebeški lepoti? („Oko ni videlo, uho ni slišalo
in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tistim, kateri ga
ljubijo“. I. Kor. 2, 9.)

Kdo je torej srečen? (Kdor umrje v milosti božji.) Če ohranimo mesto
besede „srečen“ pesnikovo besedo „blagor“, bodemo rekli: „*Blagor mu,*
kdor umrje v milosti božji.“ (Učitelj napiše.) Zakaj? *On gleda Boga in*
nebeško lepoto. (Učitelj napiše.)

Čitaj drugo kitico!

T i h a z e m l j a g a n e d r a m i. = Skrb za obstanek, trudapolno delo na
zemlji nam moti pravo srečo; mrtvih pa v njih spanju ne drami, ne
budi nič zemeljskega, nič jim ne kali neskončnega veselja in brezmejne
sreče v nebesih.

S t r a s t i n e b u č i v i h a r. = V človeškem srcu se vzbujajo razne strasti:
tega se loti lakomnost po denarju, onega tare jeza in sovraštvo, tre-
tjega napada grda strast požrešnosti, pijančevanja, četrti se vdaja lenobi,
petega muči nevoščljivost itd. Marsikateremu človeku povzročajo te
strasti pravi vihar v njegovem srcu, da je nemiren kakor razburkano
morje. Mrtvim ne buči več ta vihar, oni nimajo nikakih strasti več.

Bratoljubje vlada v jami. = Koliko je med ljudmi prepira, drug drugega sovražijo in preganjajo; dà, dobé se še celó tako nečloveški ljudje, ki svojega bližnjega umoré. Pri mrtvih ni več sovraštva, vsi se ljubijo kot bratje, med njimi je prava bratovska ljubezen.

Greje prah ljubezni žar. = Solnčni žarki grejejo; tudi žarki prave bratovske ljubezni ogrevajo dobra srca. In žar (žarek) prave ljubezni greje tudi prah. Kateri prah je to? (Trupla mrtvih.) Zakaj jih pesnik tako imenuje? Ker je Bog že v raju rekel Adamu: „Prah si, in v prah se boš povrnil.“

Zakaj je mrtvi srečen? Ker *všiva mir brez strasti združeno s bratoljubjem*. (Učitelj napiše.)

Čitaj tretjo kitico!

Bridke tuge = velike, grenke žalosti.

Trop = veliko, mnogo, cela kopica, množica.

Duhomorni = Skrbi moré duha; napolnjujejo mu tako vso glavo, da ne more na kaj veselega niti misliti.

Potok solz se posuši. = Zemlja je dolina solz. Res, koliko je na zemlji žalovanja, bolečin in skrbi, in koliko joku, solz vsled tega. Ali tisti, ki so v milosti božji umrli, še kaj žalujejo, imajo še kaj bolečin in skrbi? Ali jim je še treba prelivati cele potoke solz vsled žalosti, bolečin in skrbi? Kako lepo nam pripoveduje o tem sv. pismo: „Bog bo obrisal vse solze od njih očij, in smrti ne bo več; tudi ne bo več žalovanja ne vpitja ne bolečine; ker prejšnje je minulo.“
Skriv. raz. 21, 4.

Česa mrtvi nima več? *Nima skrbi, ne bolečin in nikake žalosti*. (Učitelj napiše.)

Čitaj prvi dve vrstici četrte kitice!

Ne slepi rumeno zlato, čast, ime, naslov in stan. = Kako se mnogi na zemlji trudijo, da si pridobé bogastvo, da si pridobé kako visoko čast, da dosežejo imeniten stan, da si pridobé slavno ime. Nekateri želja po denarju, po časti itd., kar oslepi, da ne mislijo na nič drugega, kakor le na to, in da še celo na svoje izveličanje pozabijo. Taki ljudje so v resnici slepi, ker ne vidijo pred seboj večne sreče, temveč gledajo le to minljivo zemeljsko srečo. Ali tudi mrtve slepi zlato (t. j. denar), čast, ime i. t. d.?

Zakaj je mrtvi srečen? *Ker ne hlepi po minljivih stvaréh*. (Učitelj napiše.)

Čitaj ostali dve vrstici četrte in peto kitico!

Smrt pobrati = smrt stori vse enake. Ako sta dva postala posebna prijatelja, začneta se tikati, pravimo, da sta se pobratila. Ne izkazujeta si več tiste zunanje časti, katero navadno izkazujemo z vikanjem. Kdo pa vse ljudi pobrati, kdo jih stori vse jednake? (Smrt.)

Pod lopato = v jami. Z lopato se jama izkoplje in z lopato se zopet grob zagrebe.

Kar rodil je beli dan = kar je bilo na svetu ljudij.

Škrlatnike = bogatine, ki se oblačijo v dragocena oblačila. Najbogatejši in najmogočnejši ljudje so nosili včasih škrlataste plašče.

Reve = reveže, uboge, siromake.

Krije vse odeja ena . . . zgrinja travica zelena vsem enake prtiče = Tu na zemlji se razlikujejo ljudje v mnogih stvareh. Eni stanujejo v krasnih palačah, drugi v slabih kočah; eni se oblačijo v dragocene obleke, drugi v borne cunje. Smrt pa odkaže vsem enako stanovanje: vsi ležé v črni zemlji, vsi so odeti s prstjo in vse pokriva zelena trata.

Zakaj so mrtvi srečni? *Med mrtvimi je popolna enakost.* (Učitelj napiše.)

Čitaj šesto kitico!

Ta je enaka prvi. S tem, da pesnik ponavlja prvo kitico, le še bolj odločno povdarja neskončno srečo onih, ki so v Bogu zaspali

b) Glavna misel in nauk.

Kaj nam je hotel pesnik s to pesmijo povedati? Da je tisti, ki umrje v milosti božji, neskončno srečen.

In kaj se iz tega učimo? Da moramo v prvi vrsti skrbeti za to, da bomo v milosti božji umrli. To se bo pa le tedaj zgodilo, ako bomo vse svoje življenje natančno izpolnovali voljo božjo. Pregovor pravi: „Kakoršno življenje, taka smrt.“

c) Pesnik.

To pesem je zložil France Cegnar. Rojen je bil dné 8. decembra l. 1828. pri sv. Duhu blizu Škofje Loke. Bil je poštni in brzojavni uradnik v Ljubljani in v Trstu. Umrí je dné 14. februarja l. 1892. Cegnar je zložil mnogo lepih slovenskih pesmij, pa tudi iz nemškega je poslovenil nekatere gledališke igre.

č) Čitanje.

Učenci čitajo pesem.

D. Tehniška stopinja.

a) Memoriranje in deklamacija.

Učenci naj se naučé pesem na pamet in ob določenem času naj jo lepo deklamirajo.

b) Petje.

Ker ima pesem lep napev, naj se otroke nauči, ako je mogoče, da jo bodo tudi peli.

c) Prepisovalna vaja.

Prepišite v svoje zvezke obrazec s šolske table!

Obrazec na tabli.

Na grobéh.

Blagor mu, kdor umrje v milosti božji!

Zakaj?

1. On gleda Boga in nebeško lepoto.
2. Vživa mir brez strasti združeno z bratoljubjem.
3. Nima skrbi, ne bolečin in nikake žalosti.
4. Ne blepi po minljivih stvareh.
5. Med mrtvimi je popolna enakost.

R.

Učitelj in alkoholno vprašanje.

Priredil J. K.

Alkoholno vprašanje je postalo dandanes v vseh kulturnih državah predmet resnega razmotrivanja in posvetovanja. Saj nobeno vprašanje ni v tako tesni zvezi z vsem javnim in družinskim življenjem, ko prav to. Pač bi se moglo reči, da ne poznamo zahteve časa, ako bi učitelji mirno in hladnokrvno jadrali mimo te kleči.

„Kdor ima zase mladino, tega je bodočnost!“ Sreča in nesreča bodočih državljanov je toraj v marsikaterem oziru odvisna od učiteljev. Ali nam ni torej dovoljeno, da, ali ni celo naša naloga, da izrečemo svoje mnenje tudi mi, kjer in kadar se gre za to, da se obvaruje mladina in narod pred velikanskimi in zelo pogubonosnimi nevarnostmi? Gotovo!

Kako stališče pa naj zavzemajo učitelji napram alkoholnemu vprašanju? Dobro vem, da je odgovor na to vprašanje kočljiv in zelo težaven. Ni mi mogoče obdelati le deloma ta tema, da bi ne zadel tu in tam na odpor ali na nasprotna mnenja. No pa poskusimo! Kar tu podajam, podajam iz čistega, plemenitega namena, iz ljubezni in v blagor naše drage mladine, našega naraščaja. Previdno, pa vendar tudi stvarno hočem na podlagi tozadevnih knjig in lastne izkušnje odkriti svoje nazore.

I.

Ali je alkohol res tako hudo zlo, kakor ga slikajo njegovi nasprotniki?

Nehoté se nam vsiljuje vprašanje: Kaj je alkohol in odkod? Alkohol je tako zvani „duh“ ali „spiritus“, ki se nahaja v zavrelih in žganih pijačah. Alkohol je tista snov, ki pri zavživanju opojnih pijač povzročuje znani mamljivi vpliv. Vendar se alkohol ne nahaja menda samo v žganju, ampak tudi

v vinu, pivu in sadnem moštu. Alkohol ni neposredno plod narave, ampak še le nastane vsled vrenja nekaterih snovi. Alkohol dobivamo iz vseh vrst sadja, iz žita, krompirja, kostanja, želoda, celo iz sena, slame, listja in mnogih drugih reči, ki jih tu rajši ne omenjam, da konsumentom alkohola ne pokvarim dobrega ukusa. Toraj vkljub mrazu, toči in trtne uši, se tudi v najslabših letinah ni bati pomanjkanja opojnin. Tokajec, šampanjec, ljutomeržan, jeruzalemčan, tirolec, teran, bizeljčan, vse, vse posebno finejše vrste ne zmanjkajo nikoli. Četudi v juliju ljudje tožijo in tarnajo, da gorice slabo kažejo, nekaj tednov po bratvi pa se navadno ne more prehvaliti „izvrstna kapljica“. Tudi hlapec in delavec dobi svoj jabolčnik in obligatni „frakeljc“, čeravno je sadna drevesa toča tako oklestila, da štrlé samo gole veje k nebesu. Da, če bi vživali samo pristne in nepokvarjene pijače, upam si trditi, alkoholno vprašanje bi še spalo desetletja.

Dandanes pa se je uživanje alkohola čudovito razširilo, in narašča še od leta do leta, čeprav je število abstinentov že precej veliko. Kakor trdi dr. Rihard Thornwald, izdalo se je v Avstriji leta 1899 za opojne pijače 1.500.000.000 K ali 1 $\frac{1}{4}$ milijarde! Samo davek na pivo je znašal 1890/91. leta 47.600.000 K in leta 1895/96 že 72.260.000 Kron! In kakor je zračunil učitelj Jules Denis (kojega knjigo „Temperenzhandbuch für Primar- und Sekundarlehrer broš. 1.50 fr. vsem gg. učiteljem toplo priporočam), izda na leto ves civilizirani svet za povžite opojne pijače 18.050.000.000 frankov ali čez 18 milijard! Kaj če bi v Avstriji porabili samo eno tretjino te strašne svote za opojne pijače, toraj še vedno 500.000.000, in bi onih 1000 milijonov porabili za kaj boljšega! Koliko solz bi se dalo s to svoto posušiti, koliko bede in revščine olajšati?

In zakaj pravzaprav pijemo opojne pijače? Ali znabiti alkohol redi ali krepi naše telo? Ali nam pripomore k srečni zadnji uri? Nič ni od vsega tega! Četudi se nam zdi, da je tak učinek, pa je le prazno dozdevanje — prevara. Da je alkohol, ki se nahaja v večji ali manjši količini v vsaki opojni pijači, strup, to morajo priznati celo tisti, ki ga radi pijejo. Pustimo tako zvanemu zmernemu njegov vrček ali kupico. Če se počuti pri tej kapljici boljšega kakor brez nje, potem mu jo privoščimo iz srca. Čeprav sem sam abstinent, se vendar lahko prav dobro sprijaznim z naziranjem v resnici zmernih ljudij; saj ni niti volja stvarnikova, niti ideal abstinence, zamoriti in zatreti človeškega nagnenja. Ne, ampak da modro in pametno krotimo človeško nagnenje, to je smoter, po katerem bi morali stremiti. Ali poznati svojo mero in te mere ne prekoračiti, to je umetnost, ki jo razume le malokdo: poskušajo rujno kapljico in počasi srkajo, a prav kmalu zaidejo v pogubno strujo pijančevanja.

Rad priznavam, da določena količina opojnih pijač na tega ali onega ne upliva slabo. Ali to merico ve določiti le vesten zdravnik. In če bi ga vprašali, bi mnogim gotovo ne zapisal alkohola; večini pa bi nasvetoval, naj pijejo manj, morda le samo desetino dozdanje običajne pijače. „Previdnost je mati modrosti“, in kdor se peča s strupom, ta ni nikdar dovolj previden.

Pregovor pravi: „Kdor se oženi, ravna prav, kdor se ne oženi, stori bolje.“ Ta stavek velja tudi o uživanju alkohola, in jaz trdim: Kdor modro in zmerno pije opojne pijače, ravna prav; kdor pa se jih popolnoma zdrži, stori bolje; kajti na ta način se ogne nevarnosti, da zaide iz zmernosti v nezmernost, k čemur zadostuje en sam nesrečni trenotek. To moje naziranje bi nikakor ne bilo merodajno, ali čez 200 odličnih mož: zdravnikov, naravoslovcev, državnikov, vojskovodij, vladarjev, teologov, pedagogov, filozofov, pesnikov in pisateljev izražajo se o tej stvari slično.

Pomislimo še vrhu tega, da so neštevilne bolezni posledice nezmernega uživanja alkoholnih pijač. Največ možganskih, srčnih, jetrnih, ledvičnih, želodčnih in pljučnih bolezni moramo pripisovati nezmernemu pitju opojnin. Ah, kako mnogi si z nezmernim uživanjem opojnih pijač uničijo najplemenitejše organe svojega telesa in postanejo za izpolnjevanje svojih dolžnosti nesposobni! In marsikateri dijak, ki bi se imel posvetiti znanosti in čednosti, se uda lahkomišljenemu „krokanju“. — Alkohol pa ga trešči v prerani grob.

Statistika je v teku več let dokazala, da postane na Švicarskem vsak deseti mož v svojih najlepših letih žrtva alkohola. Mislite si, da bi pridrl v deželo sovražnik in bi vsakega desetega moža, ne oziraje se na njegovo starost in mesto, ki ga zavzema, odbral in vpričo nas razmesaril; kako bi se branili, vsa dežela bi se vzdignila kakor en mož, da bi uničila tega sovražnika.

Alkohola pa, ki isto stori, ljudje niti ne spoznajo za sovražnika ali pa ga nočejo spoznati, ampak ga sprejemajo kakor dragega, dobrega prijatelja. In prav vsled tega mu je mogoče, človeštvu tako grozno škodovati.

Res je torej, da nezumno uživanje alkohola človeku uničuje zdravje in mu pripravlja rano smrt. To dokazuje tudi postopanje večine zavarovalnic za življenje in zoper nezgode, ki dovoljujejo abstinentom pri vseh premijah 10—15 % popusta. Te zavarovalnice izpričujejo, da umrje že od leta 1870. od 100 pričakovanih smrtnih slučajev samo 60—70 abstinentov, neabstinentov pa 90—100, da, celo 105. Statistični podatki zavarovalnic zoper nezgode so še za abstinenco mnogo ugodnejši.

Še bolj kakor za človeško zdravje, pa je alkohol kvarljiv za ljudsko blagostanje.

Odpravite alkohol iz sveta in več ko polovica ubožnic, sirotišnic, bolnišnic, norišnic in prisilnih delavnic bo v kratkem izpraznjena.

V prvi vrsti stane alkohol mnogo denarja. Če izda kdo za opojne pijače na dan 50 vinarjev, znaša to na leto čez 180 K in v dvajsetih letih z obrestmi vred okoli 5000 K. Te letne izdatke bi primernejše porabili ali za izboljšanje hrane, obleke in stanovanja, ali za slučajne nesreče ali za stare dni kot dobrodošlo dedščino svojim potomcem. Pomislimo pa, da je mnogo, mnogo ljudij, ki izdajo dan na dan dve ali tri in več kron za alkohol; potem ni čudo, če na mnogih krajih manjka doma otrokom kruha in obleke.

Kdo prešteje grozne prizore v družinskem življenju, ločitve zakonov, telesne poškodbe, umore in samomore, ki jih povzročuje alkohol? Iz ljubega, dobrega očeta, naredi malopridnega, brezvestnega pijanca; pridne delavce spreobrne v vagabunde, iz neštivilnih ljubkih, nedolžnih otrok naredi uboge

sirote, iz srečnih žen, obupne vdove, iz zvestih služabnikov in podložnikov, upornike, iz blagih ljudi — zverine.

Kdo pozna zlo, ki bi človeštvu bilo bolj kvarljivo, kot je alkohol? Vojska, kuga, lakota so tudi strašne nadloge, pa enkrat vsaj ponehajo: beda pa, ki jo povzročuje alkohol, postaja od leta do leta večja.

Toliko se dandanes govori o socialni bedi. Kdaj pač pride večina ljudstva, zlasti delavskih stanov, do izpoznanja, da so si krivi te bede večjidel sami, da jo pomnožujejo sami od dne do dne, ker polnijo z nepotrebnimi izdatki za opojne pijače žepe velikih kapitalistov. Ne štrajk, ne upor, ne vstaja, ne pripravi delavcem prijetniše usode, ne, nego priprosto, dovoljeno miroljubno sredstvo — zdržnost od opojnih pijač. To orožje oškoduje kapitaliste najbolj, in s tem orožjem dosežejo delavci brezpogojno popolno zmago.

Še mnogo nevarnejše kot v zdravstvenem in socialnem, so posledice alkoholizma v moralnem oziru; kajti alkohol ugonobi s telesom vred tudi dušo. Pijančevanje rodi greh za grehom. Pijanec se poniža na stališče živali, da, pogrezne se še celo globlje.

Stopimo v kako gostilno! Kake pogovore slišiš tu, brž ko je stopil alkohol gostom v možgane? O Bogu, o veri in duhovništvu se čujejo razgovori, ki bi jih smeli imenovati „višjo neumnost“. Drug drugega hoče prekositi v kvantanju. Nesramnim in razuzdanim besedam sledijo potem neredko hudobna dejanja. Tisoč in tisoč nesrečnih ljudij si je nakopalo kal svojega pregrešnega, ostudnega življenja pri pivski mizi.

Kakor sem že omenil, z razuzdanim govorjenjem še ni vsega konec, s tem bi še alkohol ne izvršil svoje dolžnosti. Jeza, prepir, sovraštvo, laž, obrekovanje, pretepanje, zločini sledijo drug drugemu; kajti alkohol in nravno obnašanje, alkohol in vera se ne strinjajo dobro.

In poglejmo še v kaznilnice. Vprašajmo te nesrečneže: „Kaj vas je privedlo tu sem?“ Sedemdeset od sto jih prizna, da so po alkoholu postali zločinci. Kak uporni duh tiči v opojnih pijačah, to nam pove najbolj počenjanje pijanih ponočnjakov, pretepačev in razbijačev. Potem pač ni čudo, če se trdi, da odpira alkohol vrata prisilnih delavnic.

In kako strašno se množijo samomori! Na Francoskem je v zadnjih 25 letih število samomorov, ki jih ima alkoholizem na vesti, naraslo od 7.69 % na 25.09 % in na Ruskem celo na 38 %. Tudi v naši domovini je v tem oziru žalostno.

A bodi dovolj! Zadosti sem dokazal, da je alkohol človeku tudi v moralnem oziru zelo škodljiv, da ga more v pravem pomenu besede poživiniti. Ozreti se hočemo zdaj, kako vpliva alkohol na šolo. (Dalje.)

D o p i s i.

Iz Šmarij pri Jelšah. Kaj pomeni to? Pod tem naslovom prinaša „Učit. Tov.“ v štev. 30. naslednji poziv: „Gospod V. Strmšek dal si je po uredništvu „Učit. Tovariša“ v št. 29 potrditi, da ni v nikakšni zvezi z notico o nadzorniku g. J. Supaneku. Zakaj je za to potrdilo pri uredništvu prosil, ali ga je kdo v obraz sumil, da je on spisatelj notice v št. 27. istega lista, ali se je sploh hotel nečesar oprati, kar mu ni nihče javno natvezal, da se prikritega suma varuje — vse to je postransko. Storil je g. Strmšek to gotovo le zato, ker bi bilo zanj žaljivo in sramotilno, če bi se bodisi od katerekoli strani hotelo njega z netaktnostjo, ozkosrčnostjo, nestrpnostjo vpošiljatelja prvega „Kaj pomeni to?“ le v zvezo spraviti. Ravno to velja pa tudi za tovariše domačega okraja, ki so ob priliki čebelarskega tečaja v Šmarji pri Jelšah ogorčeni se zgražali nad tem izbruhom osebne mržnje ali žurnalistične nezrelosti. Vrednost takih napadov ocenila se je v „Učit. Tovarišu“ št. 29, da stvari sami več škoduje, kakor koristi. Škodujejo isti pa tudi ugledu učiteljstva šmarskega okraja med svetom zakaj soditi se ga mora — če isto k takim duševnim produktom zaplotne „merodajne strani“ molči — kot ravno tako netaktno, ozkosrčno, nestrpno. Sličen osebni napad rodil pa je že posledico, da je dež. šol. svet nad učiteljem, ki je bil od prizadete strani po krivem sumničen, da je pisatelj istega, zaukazal disciplinarno preiskavo. Kedo pa jamči, da še kateri tovariš ne prenaša posledic tako nastalega, a neizrečenega suma? Vsak zaveden učitelj obsoja najostreje vsak osebni napad, ki ni s pravim imenom podpisan. Tisti, ki se skriva za „merodajno stran“ in si s svojim imenom ne upa niti pred uredništvu, naj ostane raje

za pečjo. Da v bodoče učiteljstvu šmarskega okraja preprečim streljanje iz varnega zavetja brezimnosti, in da se odzovem že omenjenim tovarišem — čebelarjem podani ponudbi: v tej zadevi javno v „Učit. Tovarišu“ z inicijativo nastopiti — pozivljem uljudno vse cenj. člane našega učiteljskega društva, da se polnoštevilno k prvemu prihodnjemu zborovanju snidejo, kajti takrat hoče razgovor o dopisovanju v stanovske liste pričeti tovariš Fran Ferlinc. Šmarje pri Jelšah, dné 16. oktobra 1902.“

Ker tedaj večina učiteljstva šmarskega okraja itak obsoja osebne anonimne napade, se meni ni treba podajati v dolgo polemiko s svojim nasprotnikom. Če ima ta gospod le količkaj značaja, mi bode dokazal, zakaj je moje razmerje z učiteljstvom šmarskega okraja in z učiteljstvom mojih šol graje vredno! Dokaže naj, da sem jaz le z eno učiteljsko osebo šmarskega okraja v prepiru! Voditelj sem dveh šol, na kojih deluje v vsem devet učiteljev, ki so si po svojem pričanju zelo različni, a konstatirati moram, da vkljub temu vlada med nami najlepša kolegijalnost. Ako to ni res, mora ta izjava biti voda na mlin mojega nasprotnika, da mi dokaže, neresnico, ako ne, je on sam nesramen lažnik in grd obrekovalec. Čitaj, ljubi moj kolega, parkrat zgoraj navedeni poziv: „Učit. Tovariša“, in povej mi potem, kdo je bolj osamljen, Ti patentirani jungovec, ali jaz, zaničevani Slomškar?

Če so pa jungovski svobodi tako kratko ostrižene peruti, kakor se kaže v v notici „Učit. Tov.“ „Kaj pa to pomeni?“, potem pač to ni nobeno naprednjaštvo, temveč stara zarjavela šara, ki se v vsakem stoletju enkrat privleče na dan.

Zapomni si pa te-le besede, ljubi moj nasprotnik: Qui proficit in artibus, et deficit in moribus, plus deficit, quam proficit Šmarje pri Jelšah 25. okt. 1902.

Fr. Jurković, nadučitelj.

Iz Gorice. Katoliško društvo slovenskih učiteljic na Primorskem je imelo dne 12. vinotoka zborovanje, v katerem je predavala gospica učiteljica Ana Klavčičeva „o vprašanju pri pouku“. Temeljitemu poročilu je sledila zanimiva debata.

Dne 15. vinotoka je bil občni zbor, pri katerem je duhovni voditelj, preč. g. župnik Ivan Kokošar govoril tolažilne

besede o psiholoških zaslombah poguma. Predsednica je predavala o srednjeveški pesnici Rosviti. Podarila je društveni knjižnici Riharjevo „Vrlo gospodinjo“ in „Socijalno vprašanje“ ranjkega prečastitega dr. Jožefa Pavlice. Društvenice so peke zbora „O sanctissima“ in „Divja rožica“. Gospica Juvančič je krasnoslovila Gregorčičevo pesen „Blagovestnikom“. Predavanje iz ukoslovja je bilo dne 22. vinotoka

Gospica Klavčičeva bode nadaljevala svoje predavanje dne 2. novembra ob 10. uri predpoludne. Občni zbor bode dne 5. novembra ob 4 uri popoldne.

Šolske vesti.

Izpremembe pri učiteljstvu. Na Kranjskem. Nameščeni so kot začasni učitelji, ozir. učiteljice gg Fort. Lampert za Postojno, Jos. Lipovec za Bukovje, Fr. Zrimšek za Trnje, Franc Grum za Vipavo, Fr. Silvester za Postojno, Fr. Mušar za Senožeče; dalje gospodične Amalija Kokalj za Košano, Katarina Valenčič za Prem, Ema Hrovatin za Slavino. Premeščeni so gospodje ozir. gospodične: Ivana Prešern iz Planine v Vrhpolje, Frančiška Valenčič iz Vipave v Knežak, Ant. Turk iz Bukovja v Orehovec. Začasna šol. vodja sta postala g. Fr. Mercina v Senožečah in g. Franc Punčuh iz Vipave v Vrhpolju. Radi bolezni je dovoljen dopust g. Al. Goriupu v Postojni in gdč Ter. Debevec v Slavini. Učiteljstvu sta se odpovedala pomožni učitelj v Vipavi g. Henrik Mravljak in defin. učiteljica v Postojni gdč. Viktorija Juvančič. Za Planino pri Vipavi imenovani učitelj g. Ant. Krže na Gori se je odpovedal tej

službi. — G. okrajni šolski nadzornik Lj. Stiasny je premestil svoj sedež iz Litije v Krško. — Na Štajerskem. Nadučitelj v Makolah je postal učitelj Martin Šamperl iz Črešnjevca, pri Svetemu Venčeslavu pri Slov. Bistrici ondotni šolski vodja Ivan Pouh, v Dobovi pri Brežicah Simon Gajšek, nadučitelj v Bučah. Učitelj-voditelj v Žusmu pri Šmarju je postal Ljud. Ulčar iz Kobilje glave pri Sežani, v Breznem pri Marenbergu učitelj Jos. Hernaus iz Selnice. Stalni učitelji, oziroma učiteljice so postali: v Poljčanah Iv. Polak iz Hrastnika, pri Sv. Jurju v Slov. goricah Ljudevit Šijanec od Svete Marjete pri Ptuju, potem začasni učiteljici Marija Jeran in Antonija Boben istotam, na Sladki gori pa ondotni začasni učiteljici Angela Jaklič in Ljudmila Fink-Koklič. V stalni pokoj sta šli učiteljici Marija Iglar v Loki pri Zidanem mostu in Vilj. Rischner v Studencih pri Mariboru.

„Slovenski učitelj“ izhaja dvakrat na mesec (1. in 15.).

Cena mu je na leto 5 K, na pol leta 2 K 50 h.

Urejuje in izdaje: Fran Jaklič, učitelj. — Oblastim odgovoren: Ivan Rakovec. Rokopisi, naročnina in reklamacije naj se pošiljajo: Uredništvu „Slovenskega učitelja“ v Ljubljani.